

Fremsat den 16. marts 2023 af Louise Brown (LA), Helena Artmann Andresen (LA),
Katrine Daugaard (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning

om evaluering af de menneskelige konsekvenser ved indsatsen mod covid-19

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af dette folketingsår at igangsætte en evaluering af, hvilke konsekvenser den danske indsats mod covid-19 har haft for unges trivsel og for beboere på landets bosteder.

Bemærkninger til forslaget

På lange stræk har indsatsen mod covid-19 i Danmark været en succes, men nu, hvor vi er kommet på afstand af krisen, tyder mere og mere på, at dele af indsatsen har været forfejlet. F.eks. har Sundhedsstyrelsens direktør, Søren Brostrøm, erkendt, at effekten af at vaccinere børn mod covid-19 har været minimal («Set i bakspejlet fik vi ikke meget ud af at vaccinere børnene, erkender Brostrøm», tv2.dk, den 22. juni 2022).

Nedlukningen af skoler har ligeledes været kritiseret, og man har først på bagkant fundet ud af, at covid-19 er en luftbåren virus, hvorfor det store fokus på f.eks. håndhygiejne har været unødvendigt, ligesom det udendørs samlingsforbud sandsynligvis ikke har medvirket til at mindske spredningen af virus. Derimod har det nok haft en negativ effekt, at f.eks. kirkerne ikke var lukket ned, da forskning peger på, at aktiviteter som f.eks. fællessang i lukkede rum udgør en stor smitterisiko («Nu er der dansk konsensus: Coronavirus smitter via luften», Ugeskrift for Læger, den 6. marts 2023).

En ting er de rent sundhedsfaglige konsekvenser, men noget andet er de menneskelige. Vi ved fra forskellige organisationer, som arbejder med nogle af de grupper, der har været hårdest ramt af restriktionerne under covid-19, at de menneskelige konsekvenser af månedlange nedlukninger og begrænsning af socialt samvær har haft en betydning for de berørte menneskers trivsel.

F.eks. fortæller Børns Vilkår, at de har oplevet, hvordan samtalerne på BørneTelefonen har været stærkt påvirket af covid-19 og i langt højere grad har handlet om psykisk mistrivsel, konflikter i hjemmet, ensomhed og selvmordstanker, end det har gjort tidligere («To års pandemi har sat sine spor i samtalerne med børn og unge på BørneTelefonen», Børns Vilkår, den 15. februar 2022).

Forskere har ligeledes påpeget, at eleverne i folkeskolen følte sig mere ensomme under skolenedlukningerne, og at deres forældre i langt højere grad var mere bekymret end tidligere («Forskningen slår fast: Første skolenedlukning var slem, den anden meget værre», Politiken, den 25. marts 2021).

Vi ved også, at der var stor uenighed omkring beslutningen om at lukke skolerne ned under pandemien. F.eks. adva-

rede Sundhedsstyrelsens direktør, Søren Brostrøm, direkte imod at lukke skolerne, kort før beslutningen blev meldt ud («Søren Brostrøm frarådede nedlukning syv timer før historisk pressemøde», Altinget, den 24. juli 2020).

Et andet eksempel er afdækket af Institut for Menneskerettigheder, som i sommeren 2020 undersøgte konsekvenserne af besøgsforbuddet for beboere på landets botilbud. De fandt mange eksempler på, hvordan beboere med psykisk eller fysisk handicap oplevede, at deres tilstand blev forværret under nedlukningerne, fordi de mistede den direkte kontakt med deres pårørende («Besøgsrestriktioner på bosteder – Konsekvenser af covid-19 for beboere på botilbud», Institut for Menneskerettigheder, 2020).

Efter forslagsstillernes mening peger flere og flere ting i retning af, at indsatsen mod covid-19 har haft meget store konsekvenser for de unge og for de mest udsatte borgere i Danmark. Desværre ved vi ikke, hvad det har haft af varige konsekvenser.

Derfor mener forslagsstillerne, at der er behov for at igangsætte en evaluering af dele af håndteringen af covid-19, så vi, når fremtidige pandemier rammer, står langt bedre rustet til at tage de rigtige beslutninger – både ud fra et epidemiologisk udgangspunkt, men også ud fra menneskelige hensyn.

Forslagsstillerne mener, at en undersøgelse af indsatsen mod covid-19 som minimum bør indeholde

- 1) en evaluering af nødvendigheden af skolenedlukningerne, herunder hvilken effekt skolenedlukningerne har haft for smittespredningen i samfundet generelt,
- 2) en undersøgelse af de menneskelige konsekvenser, nedlukningerne har haft for skoleeleverne og deres forældre, med særligt fokus på børn og unges psykiske trivsel,
- 3) en undersøgelse af effekterne på unges psykiske trivsel som følge af den generelle begrænsning af socialt samvær under covid-19-pandemien og
- 4) en evaluering af det faglige belæg for at indføre besøgsforbud på landets bosteder og en evaluering af de menneskelige konsekvenser heraf på længere sigt.

Skriftlig fremsættelse

Louise Brown (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om evaluering af de menneskelige konsekvenser ved indsatsen mod covid-19.

(Beslutningsforslag nr. B 79)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.